

**UCHWAŁA NR XIII/85/15
RADY MIEJSKIEJ W CZERWIEŃSKU**

z dnia 30 grudnia 2015 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2018

Na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii* (j.t. Dz. U. z 2012 r., poz. 124 z późn.zm.¹⁾) **uchwała się, co następuje :**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały. Program stanowi część Strategii Integracji i Polityki Społecznej Gminy Czerwieńsk 2015-2020.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czerwieńska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i obowiązuje od 1 stycznia 2016 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Czerwieńsku

Leszek Jędras

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r., poz. 28 i 875.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

dla Gminy CZERWIĘŃSK

na lata 2016 - 2018

1. Wstęp

Termin narkomania pochodzi z języka greckiego i został utworzony z dwóch słów: *narko* oznaczającego odurzenie oraz *mania* określającego szaleństwo. Najbardziej znaną definicją tego zjawiska jest opracowana w 1957 roku przez Komitet Światowej Organizacji Zdrowia ONZ, która stwierdza, że narkomania to *"stan zatrucia okresowego lub chronicznego spowodowany powtarzającym się przyjmowaniem narkotyków w postaci naturalnej lub syntetycznej"*.

Według Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, to: *"stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich"*.

Narkomania jest problemem społecznym i stanowi jedno z największych zagrożeń cywilizacyjnych. Na podstawie badań i praktyki przyjęto, że narkomania jest problemem co najmniej czteropłaszczyznowym: zdrowotnym, społecznym, etyczno - moralnym i prawnym. Z całą pewnością jest też chorobą, która wymaga od osób uzależnionych udziału w ambulatoryjnych programach leczenia bądź w stacjonarnych ośrodkach rehabilitacyjnych. Ponieważ efektywność leczenia osób uzależnionych od narkotyków jest mała na całym świecie, a więc także i w Polsce, a ryzyko wystąpienia różnego rodzaju poważnych szkód zdrowotnych znacząco wzrasta, zasadnym jest prowadzenie i finansowanie programów redukcji zagrożeń oraz programów rehabilitacyjnych. W profilaktyce narkomanii bardzo ważne jest środowisko rodzinne, gdyż to zazwyczaj problemy w domu rodzinnym są pierwszym impulsem dla młodych ludzi do eksperymentowania z narkotykami. Podkreślić także należy, że rozwiązanie problemu uzależnień, to zadanie wymagające wieloletniej perspektywy i powtarzalności podejmowanych działań.

2. Podstawy prawne

Podstawą prawną do stworzenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej "Programem" jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124, t.j. z późn. zm.) oraz ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 t.j.

Ustawodawca w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii zobowiązał jednostki samorządu terytorialnego, w tym także samorząd gminny, do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii. Zadania te mają być realizowane przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności poprzez: działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną oraz zapobiegawczą. Ustawodawca wskazał zarówno zadania, jakie mają być realizowane, formę prawną w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, jak i środki na realizację tych zadań. Źródłem finansowania są środki finansowe budżetu gminy.

3. Diagnoza problemu w gminie

W miesiącach wrzesień i październik 2015 r., Małopolskie Centrum Profilaktyki z Krakowa przeprowadziło badania diagnostyczne zagrożeń społecznych na terenie gminy Czerwieńsk. Badaniom poddano grupę 420 uczniów ze szkół podstawowych, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej oraz 502 osoby dorosłe. Na uwagę zasługuje fakt, że narkomania zajmuje stosunkowo niską pozycję na skali znaczących problemów w gminie Czerwieńsk za bezrobociem, problemami mieszkaniowymi, alkoholizmem, zubożeniem i uzależnieniem od internetu. Spośród dorosłych mieszkańców gminy, bardzo mała część osób posiada wiedzę na temat źródeł zaopatrywania się w narkotyki - tylko 6% wie gdzie i u kogo można je kupić. Nieco inaczej kształtuje się znajomość problemu wśród młodzieży szkolnej, choć młodzi ludzie z terenu gminy Czerwieńsk stosunkowo rzadko przyznają się do doświadczeń z narkotykami; spośród wszystkich badanych uczniów do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi przyznało się 10% badanych, a 11% wie, gdzie i u kogo można je nabyć, lecz dla 46% zakup narkotyków leży poza zasięgiem ich możliwości, dla 4% nie stanowi to problemu. Pozytywnym aspektem analizy jest fakt, że większość uczniów deklarujących używanie narkotyków (60,87%), twierdzi, że sięga po nie jedynie okazjonalnie. Podobnie, jak w całej Polsce, w gminie Czerwieńsk najpopularniejsza jest marihuana - do jej używania przyznaje się 63% uczniów

eksperymentujących z narkotykami. Okoliczności pierwszego kontaktu z narkotykami są różnorodne. Spośród tych wymienionych w badaniu, najliczniejsza grupa uczniów (49%) wskazała na wakacje, jako miejsce inicjacji narkotykowej. Rzadziej uczniowie wymieniali szkołę (13%) i dyskotekę (13%), a także wagary (13%). Pozostali uczniowie wskazali na inne, niewymienione w badaniu, okoliczności.

Uczniowie szkół w gminie mają świadomość, iż narkotyki nie są dobrym sposobem na rozwiązywanie ich problemów. Zdecydowana większość z nich (64,52%) stwierdza zdecydowanie, że narkotyki nie pomagają w sytuacjach kryzysowych. Duży odsetek uczniów nie posiada wiedzy na ten temat (21,2%). Niemniej jednak 5,95% młodych ludzi jest skłonna traktować narkotyki, jako antidotum na swoje problemy. Dodatkowo 7,62% uzależnia to od sytuacji.

Sprawdzono także wiedzę uczniów na temat substancji potocznie nazywanych dopalaczami. Młodzi ludzie w większości mają świadomość, co do ich szkodliwości. Poproszeni o wypowiedzenie się: czy dopalacze mogą być równie szkodliwe jak narkotyki, 92% ankietowanych udzieliło twierdzącej odpowiedzi. Niepokojącym jest fakt, że 8% młodych mieszkańców gminy Czerwieńsk nie widzi równej szkodliwości dopalaczy i narkotyków, choć 75% zdaje sobie sprawę z tego, że są to środki, których dystrybucja jest nielegalna i mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia, a nawet życia. Niepokojącym jest odsetek uczniów (13,8%) jest zdania, że dopalacze są środkami legalnymi, natomiast 7,5% twierdzi, że są to środki nielegalne, ale bezpieczne i pomagające w zrelaksowaniu się.

Jak wynika z diagnozy przeprowadzonej wśród uczniów i osób dorosłych na terenie gminy Czerwieńsk, problem narkomanii nie jest wiodący. Liczba badanych uczniów jest niższa od wyników analiz ogólnopolskich. Jednakże problem należy monitorować i podejmować skuteczne działania mające na celu zwiększenie świadomości, głównie dzieci i młodzieży, dotyczące konsekwencji stosowania substancji psychoaktywnych, a także alternatywnych sposobów radzenia sobie z problemami.

4. Cele

4.1 Cel główny

Celem głównym Programu jest podjęcie kompleksowych działań wychowawczych, edukacyjnych i informacyjnych, mających na celu zapobieganie uzależnieniom oraz problemom związanym z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

4.2 Cele szczegółowe:

- zwiększenie świadomości na temat szkód związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
- minimalizowanie szkód zdrowotnych wynikających z ich zażywania oraz promocję zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień,
- dostosowanie programów profilaktycznych do zdiagnozowanych potrzeb,
- unowocześnienie form profilaktyki kierowanej do dzieci i młodzieży,
- zwiększenie zaangażowania lokalnych społeczności poprzez wspieranie działań o charakterze profilaktycznym (placówki oświatowe, kulturalne, sportowe, organizacje pozarządowe),
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych,

5. Zadania

5.1 Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem w ramach funkcjonującego Punktu Konsultacyjnego:

- udzielanie porad i wsparcia emocjonalnego dla osób uzależnionych i eksperymentujących z narkotykami;
- motywowanie do podjęcia leczenia osób uzależnionych od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych;
- upowszechnianie informacji na temat placówek i programów dla osób uzależnionych, dotyczących możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy;

5.2 Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej:

- wspieranie inicjatyw w zakresie pomocy psychologicznej i prawnej skierowanej do rodzin, w których występuje problem narkotykowy;
- prowadzenie działań informacyjnych dotyczących możliwości otrzymania pomocy specjalistycznej dla osób współuzależnionych;
- wspieranie działań środowiskowych mających na celu pogłębienie więzów rodzinnych;
- edukacja rodziców w zakresie zagrożeń związanych z narkotykami.

5.3 Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży:

- wspieranie, organizowanie i finansowanie działań w zakresie realizacji programów profilaktycznych przeciwdziałających narkomanii, spektakli teatralnych i spotkań z osobami mogącymi dać świadectwo własnych, traumatycznych przeżyć związanych z uzależnieniem;
- udział w ogólnopolskich kampaniach informacyjnych;
- promowanie pozytywnych, pożądanych społecznie postaw oraz zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków poprzez inicjowanie i organizowanie imprez profilaktycznych, spotkań plenerowych, happeningów;
- wspieranie edukacji osób realizujących zadania obejmujące problematykę narkomanii;
- publikacje dotyczące problemu narkomanii w gazecie lokalnej *U NAS*;
- inne działania profilaktyczne zgodne z założeniami i celami Programu.

5.4 Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii:

- współpraca z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie profilaktyki poprzez organizowanie spotkań, konferencji, narad i debat sprzyjających zawiązywaniu lokalnej koalicji na rzecz podnoszenia świadomości dotyczącej problemów narkotykowych i mechanizmów uzależnień oraz zwalczania narkomanii i propagowania zdrowego stylu życia;
- współpraca z placówkami oświatowymi, kulturalnymi i sportowymi, Strażą Miejską i Policją w celu prowadzenia działań prewencyjnych, zmierzających do eliminowania zjawiska narkomanii w gminie Czerwieńsk.

6. Realizatorzy i odbiorcy

6.1 Realizatorzy:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Terapeutyczno - Konsultacyjny,

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Straż Miejska,
- Komisariat Policji,
- placówki oświatowe,
- Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury,
- organizacje pozarządowe.

6.2 Odbiorcy:

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Czerwieńsk, głównie dzieci i młodzieży, których dotyka problem narkomanii oraz jego konsekwencje, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką, w szczególności do:

- osób uzależnionych i współuzależnionych od narkotyków,
- rodzin z problemem narkotykowym,
- osób zajmujących się działalnością w obszarze profilaktyki,
- kadry pedagogicznej i administracyjnej szkół,
- pracowników służb, instytucji oraz członków organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

7. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2016 r. na wydatki związane z realizacją Programu planuje się kwotę: 12.800 zł.

Dzięki aktywności i zaangażowaniu różnych instytucji z terenu miasta, jak np. MGOK, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, część zadań będzie realizowana nieodpłatnie.

8. Monitoring i ewaluacja

Stałe monitorowanie sytuacji na terenie gminy Czerwieńsk w zakresie używania i eksperymentowania z narkotykami, we współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, dostarczy podstaw do planowania dalszych działań profilaktycznych oraz przesłanek do oceny ich skuteczności i wyznaczenia priorytetów do dalszej pracy.

Nadzór nad realizacją Programu sprawuje na bieżąco Burmistrz Czerwieńska, który rokrocznie, do 30 kwietnia przedstawia Radzie Miejskiej sprawozdanie z wykonania Programu, zawierające informacje dotyczące wielkości środków finansowych przeznaczonych na jego realizację, ilości i rodzaju podmiotów współpracujących w zakresie realizacji Programu, liczby przeprowadzonych działań i liczby osób objętych tymi działaniami.

Po zakończeniu realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016 – 2018 zostanie przeprowadzona ewaluacja końcowa Programu, z której raport zostanie przedstawiony Radzie Miejskiej w Czerwieńsku przez Burmistrza Czerwieńska do dnia 30 kwietnia 2019 roku.

UZASADNIENIE

Konieczność uchwalenia przez Radę Miejską w Czerwieńsku Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii wynika z przepisów ustawy określonych w art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr z 2012, poz. 124 tj. z późn. zm.).

Zgodnie z art. 10 ust.1 ustawy – przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Ustawa ta nakłada na organy samorządu gminnego obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczania używania narkotyków oraz zmiany struktury ich używania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu używania narkotyków, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania narkotyków, a także wspierania działalności, w tym zakresie instytucji, organizacji oraz stowarzyszeń.

Zadania prowadzone przez gminę powinny być prowadzone w postaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

W programie szczególny nacisk położono na zadania związane z profilaktyczną działalnością informacyjno- edukacyjną wśród dzieci i młodzieży oraz wspomaganie instytucji i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Projekt uchwały wraz z formularzem konsultacji został zamieszczony na stronie internetowej BIP oraz przedłożono do konsultacji Stowarzyszeniom. Program poddano konsultacji, zgodnie z uchwałą nr XXXV/320/10 Rady Miejskiej w Czerwieńsku z dnia 10 listopada 2010 w sprawie sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

Konsultacje przeprowadzono w dniach od 01.12.2015 r. do 14.12.2015 r.

Przedłożony Radzie Miejskiej projekt Programu wyczerpuje wymogi wynikające z wyżej wymienionej ustawy i przyjęcie uchwały jest zasadne.

Opracowała:
Barbara Marczenia